UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris Theologi Architectvra Christiana

Sandaeus, Maximilianus

Coloniæ Agrippinæ, 1653

Art. I. Parietes varii generis diversitate à materiâ desumptâ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-46065

Visual Library

habent admixtam cum ſummis cruciatibus conſolationem inexplicabilem propter certam Spem ſalutis.

SERMO II.

Materia Parietis, qui eſt SPES.

ARTICULUS I.

Parietes varii generis, diverſitate à Materiá deſumptâ.

VT declaretur ex quâ-nam ſit materia Parie[tes] ſeu Murus Domus Sapientiæ, qui Spes di[ci]tur, ſumo ex Architecturâ Vitruvii, non un[ius] generis eſſe Parietes, quoad materiam. A[lii] enim, & antiquiſſimi, ſunt lateritii, ſtructi ex lateri[bus] crudis, ſole tantùm coctis & duratis. Eſt enim apud V[i]truvium, later alius crudus, alius coctus, idemque te[sta]ceus, rigens & ſonans, velut teſta videlicet. Crudi duri[ssi]mæ ſoliditatis, & ad diuturnitaté ædificiorum egregi[e] præſtare uſus exiſtimantur. Lateritia autem ſtructura publicis, privatis, regalibus etiam ædificiis utebant[ur] olim: quod enumeratione copioſa demóſtrat Vitruv[ius] & ex eo totidé penè verbis, ſuppreſſo nomine, Plin[ius] ne quis miretur ſimilia è recentioribus fieri. *Græci, inq[uit]*

præ-

(a) *Vitruvius lib. 2. cap. 8.* (b) *Plin. lib. 35. cap. 14.*

præterquam ubi è ſilice fieri poterat ſtructura, parietes lateritios prætulêre: ſunt enim æterni, ſi ad perpendiculum fiant, ideo & in publica opera, & regias domos adduntur. Sic ſtruxerunt murum Athenis, qui ad montem Hymettum ſpectat. Sic Patris ædes Iovis & Herculis: quamvis lapideas Columnas, & epiſtylia circumdarent. Domum Trallibus regiam Attali. Item Sardibus Crœſi, quam geruſiam fecere. Halicarnaſſi Mauſoli, quæ etiam nunc durant. Lacedæmone quidem exciſum lateritiis parietibus opus tectorium propter excellentiam picturæ ligneis formis incluſum Romam deportavere in ædilitate ad comitium exornandum Muræna & Varro Quod opus cum per ſe mirum eſſet, translatum tamen magis mirabantur. Addit Plinius, Romæ non fieri ædificia iſtiuſmodi, quod ſeſquipedalis paries, non plus quàm unam contignationem toleret, cautumque ſit, ne communis craſſior fiat, nec intergerinorum ratio patiatur. Quod fortaſſe antiquitus fuit receptum: mutatum poſteà, nam lego Auguſtum Cæſarem, Romam ex lateritiâ marmoream reddidiſſe. Nunc verò, Romæ ædes tum ſacræ, tum profanæ, eæque ampliſſimæ ſunt lateritiæ, inter ceteras, Ædes Iesv Salvatori erecta Societatis noſtræ, qua vix ulla extat Urbe tota poſtquam à D. Petri diſceſſeris, auguſtior.

Parietes alii cõſtituuntur ex duro lapide, ſilice vel marmore quadrato, aut alterius figuræ. Eſt & Paries formaceus, qui duabus tabulis circumdatus, tanquã in formam infercitur: Iſidoro dicitur *formatus*, ſeu *formatius*. De Hamamenſibus populis retulit Plinius, domos ſale montibus ſuis exciſo, ceu lapide, conſtruere. Pygmæos autem ſuas caſulas luto, pennis, ovorumque putaminibus condere. O muros ferreos! Eſt quidam *Paries* dictus *Cratitius*, qui nempe, ad ſimilitudinem Cratis, exarrectis tranſverſiſque cannis, arundinibus, aut perticis, lignis-ve componitur, & velut contexitur. *Cratitii velim,*

inquit

inquit Vitruvius, *ne inventi quidem eſſent; quantum enim* [cut off] *leritate, & loci laxamento proſunt, tanto majori, & comm*[cut off] *ſunt calamitati, quantum ad incendia, ut faces ſint parati.* Pl[cut off] ribus eoſdem vituperat idem Architectus libro ſecu[cut off] do, cap. VIII. Ex quâ verò materiâ conſtet Paries Sp[cut off] innoteſcet, ſi quomodo in altum educatur docu[cut off] mus.

ARTICULUS II.

PARIES -- SPES

Quomodo exſurgat, & firmetur.

VT Spei Paries erigatur, requiritur imprimis fun[cut off] mentum, ſive fulcrum Fidei: hæc niſi primò firm[cut off] tur, nunquam Spes conſurget & ſtabilietur. De M[cut off] civitatis illius, quam vidit Joannes Apoſtol. Apocaly[cut off] XXI. & Ædificium ſpirituale, præter Jeroſolymam c[cut off] leſtem, denotabat, ſcribit veridicus inſpector: *Erat* [cut off] *ctura* Muri *illius ex lapide Iaſpide.* Ubi, cùm exprimat un[cut off] lapidem, reor de fundamentali loquutum. Iaſpis[cut off] tem, gemma ſemper virens, magnæ firmitatis Fid[cut off] deſignat, ejusque inconcuſſam conſtantiam, quæ [cut off] ro Spei ſubſternenda eſt. *Fides*, inquit Paulus Apoſt[cut off] *Ad Hebr.* XI, 1. *eſt ſperandarum ſubſtantia*, ſeu fundamen[cut off] *rerum:* Fides docet Chriſtum veniſſe, ut peccatore[cut off] vos faceret. Hinc prima ſalutis Spes. Ex eo colli[cut off] Theologi, in hæreticis, vel ob hanc cauſſam, non p[cut off] eſſe Ædificium ſpirituale virtutum, quod in eis Spe[cut off] ries non poſſit extrui. Carent enim Fide divinitus [cut off] fusâ, à quâ omninò, ut à fundamento Paries Spe[cut off]

pende[cut off]